

Звітом виконаної роботи за семестр з навчальної дисципліни "Креативне рукоділля" є виставка творчих робіт студентів.

Формою підсумкового контролю успішності заплановано залік, а засобами для діагностики успішності навчання використовують усний контроль знань і опитування під час допуску до лабораторної роботи, письмові відповіді на контрольні запитання під час підготовки протоколу лабораторної роботи, тести.

В процесі проведення лабораторних занять застосовуються різноманітні методи навчання: словесні, наочні, практичні, робота з книгою, проблемний виклад знань, навчальна робота під керівництвом викладача, самостійна робота студентів.

Експериментальна програма навчальної дисципліни "Креативне рукоділля" пройшла апробацію в умовах навчальної діяльності та довела свою придатність і ефективність. У відповідності з навчальною програмою дисципліни "Креативне рукоділля" підготовлена робоча програма та методичний посібник "Практикум з креативного рукоділля".

Використана література:

1. Антонович Є. А., Захарчук-Чугай Р. В., Станкевич М. Є. Декоративно-прикладне мистецтво. – Львів : вид. "Світ", 1992. – 271 с.
2. Закон України Про позашкільну освіту (Відомості Верховної Ради України, 2000, № 46). – 393 с.
3. Оригами для всей семьи / сост. Т. Майорская. – Харьков : Книжный клуб "Семейного досуга", 2005. – 268 с.
4. Петрушин В. И. Психология и педагогика творческого мышления : учебное пособие для вузов / В. И. Петрушин. – М. : Академический Проект, Гаудеамус, 2006. – 490 с.
5. <http://ru.wikipedia.org/wiki/Аппликация>.
6. <http://rukodelienn.forum2x2.ru/t40-topic>.
7. <http://ru.wikipedia.org/wiki/Бумагокручение>.

Аннотация

В статье представлены основные положения экспериментальной учебной программы по дисциплине "Креативное рукоделие" для квалификационно-образовательного уровня "магистр".

Annotation

The article presents the main points of the experimental curriculum for the subject "Creative Needlework" for the skill and educational level of the "master".

УДК 374.091

Попова Г. Д.

ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СИСТЕМИ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Дискусії про місце і роль позашкільної освіти не припиняються з моменту її зародження й протягом становлення. Одні вважають, що позашкільна освіта є одною з головних ланок безперервної освіти в системі виховання всебічно розвиненої особистості[5]. Інші бачать у слові "позашкільна" певну недооцінку цієї сфери освіти в порівнянні із загальношкільною. Є також і ті, хто просто ігнорує "якусь позашкільну освіту", вважаючи, що учні повинні приділяти увагу лише обов'язковому колу дисциплін.

Водночас наявність законодавчих документів та актів, прийнятих протягом останніх 10 років (закони України "Про освіту", "Про позашкільну освіту", "Про охорону дитинства", Національна доктрина розвитку освіти, Концепція позашкільної освіти та виховання, Державна національна програма "Освіта" (Україна XXI століття), Програма розвитку позашкільних навчальних закладів на 2002–2008 рр., постанови Кабінету Міністрів "Про затвердження переліку типів позашкільних навчальних закладів" і "Положення про позашкільний навчальний заклад" та інші нормативні документи), свідчить про те, що наша держава піклується про підростаюче покоління, його творче, моральне, інтелектуальне та духовне становлення.

Отже, саме позашкільній освіті відведене вагоме місце в системі безперервної освіти, оскільки саме вона спрямована на розвиток здібностей, талантів, обдарувань вихованців, задоволення їхніх інтересів, духовних запитів і потреб у самовизначенні та творчій самореалізації на добровільних засадах, коли вихованці самі обирають напрям занять.

Педагогічна практична діяльність та наукові дослідження О. Биковської [1], Т. Сущенко [5] свідчать про складний, тривалий і динамічний шлях розвитку позашкільної освіти в Україні, що виступає як самостійна освітня система. Дана система володіє для цього всіма необхідними компонентами, що визначені та детально досліджені у фундаментальній праці з позашкільної освіти О. Биковської "Позашкільна освіта: теоретико-методичні основи", а саме:

- організаційні компоненти (нормативно-правові, організаційно-управлінські, кадрові, науково-методичні, матеріально-технічні та фінансові);
- змістові компоненти (культура, спорт, суспільство, техніка);
- методичні компоненти (мета, зміст, форми, методи, засоби);
- процесуальні компоненти (навчання, виховання, розвиток, соціалізація);

- функціональні компоненти (дозвілля, пізнання, творчість);
- діяльнісні компоненти (художньо-естетичний, науково-технічний, еколого-натуралістичний, туристсько-краєзнавчий, гуманітарний та інші);
- інституціональні компоненти (навчальні заклади, заклади культури, мистецтва, спорту, туризму, різноманітні організації, сім'я) [1].

Встановлено, що позашкільна освіта є невід'ємною складовою системи освіти України і водночас гармонійно взаємодіє з іншими її складовими частинами. При цьому головним завданням позашкільних навчальних закладів є забезпечення необхідних умов для особистісного розвитку, зміцнення здоров'я і професійного самовизначення, творчої праці молоді, адаптація її до життя в суспільстві, формування загальної культури, організація змістовного дозвілля.

Водночас відбувається усвідомлення важливості і необхідності постійної самоосвіти і творчого вдосконалення. Цілком очевидно, що вирішення цих завдань багато в чому може залежати від ефективного використання можливостей позашкільної освіти, де можливо на практиці організувати рівноправне особисте спілкування вихованця і педагога, де діти і молодь освоюють нові джерела освітньої інформації, власний досвід творчої діяльності, спілкування з компетентними людьми, міжособистісне спілкування. Система позашкільної освіти дозволяє повніше використовувати потенціал шкільної освіти за рахунок поглиблення, розширення і застосування шкільних загальнотеоретичних знань. Ця точка зору відображена в дисертаційних дослідженнях Д. Лебедева [2], О. Рассказової [3], В. Редіної [4] та інших вчених, які ґрунтовно доводять, що позашкільна освіта здатна компенсувати неминучу обмеженість шкільної освіти шляхом реалізації дозвільних і індивідуальних освітніх програм і дати можливість кожному вихованцеві задовольнити свої пізнавальні, естетичні, творчі запити.

Визначено, що в системі позашкільної освіти змінюється підхід до розвитку творчих здібностей вихованців. Традиційно в загальноосвітній школі вчителі більше уваги приділяють тому, що знають і вміють учні, і менше – питанням формування їх особистості й індивідуальності, створенню умов, що забезпечують розвиток творчих здібностей. Але на сьогоднішній день все помітнішим стає збільшення частки творчості в загальній людській праці.

Слід відмітити, що в процесі спільної діяльності вихованця і педагога, яка здійснюється в рамках позашкільної освіти, створюються сприятливі умови для розвитку творчості. Педагог при цьому виступає в ролі консультанта, а його взаємодія з учнем розглядається як творчість. Це важливо тому, що в творчій діяльності сучасної молоді значне місце займає освоєння і розвиток світових культурних цінностей, набуття позитивного соціального досвіду, самовдосконалення і реалізація своїх особистісних ресурсів в обраній сфері професійної діяльності.

Позашкільна освіта дає змогу учневі включитися в новий тип провідної діяльності – навчально-професійну, правильна організація якої багато в чому визначає його становлення як суб'єкта до подальшої трудової діяльності, до праці. Тепер ще більше відчувається взаємозв'язок: навчальна діяльність → майбутня діяльність. Людина вчиться не заради самого навчання, а заради чогось значимого для неї в недалекому майбутньому.

Очевидним і зрозумілим стає активний пошук вченими форм і методів позашкільної освіти. Такі ідеї активно реалізуються в сьогоденні. Вони втілилися у визначенні таких ціннісних установок освітньої ідеології, як перехід від уніфікованої – до варіативної освіти; від інформаційної когнітивної педагогіки – до ціннісно-сислової культурно-історичної педагогіки; від культури корисності – до культури гідності; від адаптивно-дисциплінарної моделі засвоєння суми знань і навиків – до моделі породження образу світу в спільній діяльності з дорослими і дітьми; від методології діагностики відбору – до методології діагностики розвитку.

Цілеспрямована ліберальна політика позашкільної освіти виділила ряд стратегічних напрямів, які сформульовані таким чином:

- перехід від профільних типів позашкільних навчальних закладів – до розвитку комплексності в позашкільних навчальних закладах, що задовольняє різноманітні освітні потреби дітей та їх батьків;
- від безнаціональної унітарності в позашкільній освіті – до міжкультурної взаємодії;
- від окремих альтернативних підходів у позашкільній до системи варіативних інноваційних методик та технологій;
- від процесу здобуття додаткових знань у позашкільних навчальних закладах до формування життєвого досвіду особистості та її соціалізації.

Нами встановлено, що в процесі позашкільної освіти учень окрім здобуття знань, вмінь і навичок, залучається до культури, тобто опановує способи мислення і оволодіває здібностями, за допомогою яких люди впродовж багатьох століть і будували світову цивілізацію. Тому вочевидь, що одним з варіантів позашкільної освіти є зона переходу від традиційної педагогіки до педагогіки розвитку.

Отже, аналіз педагогічного потенціалу системи позашкільної освіти дозволяє стверджувати, що позашкільна освіта сьогодні виступає цілісною, різнорівневою, багатоступінчастою системою, що відзначається своєю відкритістю і різноманітністю і включає різноманітні організаційні форми, де навчально-виховний процес будується не на дидактизмі і ретрансляції знань, умінь та навичок, а на спілкуванні і розвитку творчого потенціалу особистості.

Використана література:

1. Биковська О. В. Позашкільна освіта: теоретико-методичні основи : моногр. / О. В. Биковська. – К. : ІВЦ АЛКОН, 2008. – 336 с.
2. Лебедев Д. В. Развитие у школьников интереса к транспортной технике в процессе её макетирования и конструирования в позашкільних закладах : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Д. В. Лебедев ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2006. – 256 с.
3. Рассказова О. І. Організація творчої діяльності учнів у позашкільному закладі : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / О. І. Рассказова ; Харк. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Х., 2002. – 225 с.
4. Редіна В. А. Організація пошукової діяльності учнів у позашкільних закладах освіти : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 / В. А. Редіна ; Ін-т педагогіки АПН України. – К., 2000. – 166 с.
5. Сущенко Т. І. Позашкільна педагогіка / Т. І. Сущенко. – К., 1996. – 144 с.

Аннотація

В статье анализируется педагогический потенциал системы внешкольного образования в решении проблем формирования личности воспитанников, который позволяет утверждать, что внешкольное образование является неотъемлемой составляющей системы образования Украины.

Annotation

The article provides an analysis of the pedagogical potential of an out-of-school education concerning solving the problem of moulding of pupils' personality, which makes it possible to claim, that out-of-school education is an integral part of the Ukrainian system of education.

УДК 374.091.12:005

Савенко О. О.

МАРКЕТИНГОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЗАШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Маркетингова діяльність в позашкільній освіті в сучасних умовах є конче потрібною. Маркетинг як цілісна концепція управління передбачає комплексне врахування ситуації на ринку збуту для прийняття рішень [2, с. 157].

Освітній маркетинг – один із напрямів управління позашкільним навчальним закладом (ПНЗ) в умовах ринкової економіки, що забезпечує:

- дослідження попиту на освітні послуги;
- формування позитивного іміджу закладу;
- розроблення та впровадження концепції надання якісних освітніх послуг;
- вплив на розвиток освітніх потреб споживачів.

Отже, основними напрямками діяльності ПНЗ з позиції освітнього маркетингу є:

- вивчення ринку освітніх послуг, динаміки споживчого попиту, особливості різних груп споживачів;
- врахування вимог ринку в організації навчально-виховного процесу, пошук невикористаних можливостей закладу;
- орієнтація стратегії маркетингу на перспективу;
- урізноманітнення форм і видів освітніх послуг, забезпечення переходу до нових послуг, навчальних програм, науково-методичного супроводу;
- сприяння розвитку професійної компетентності педагогів, підготовка їх до запровадження інновацій;
- забезпечення переваги свого закладу в умовах конкуренції.

Концепція маркетингу в ПНЗ має передбачати здійснення постійного пошуку нових способів задоволення освітніх потреб суспільства, впровадження інновацій; розробку освітніх програм, що враховують інтереси закладу і є корисними для соціального розвитку регіону; відмову від тих освітніх програм, що не відповідають інтересам споживачів.

Маркетинг освітніх послуг спрямований на ефективне задоволення потреб:

- особистості – в позашкільній освіті;
- навчального закладу – в подальшому розвитку;
- суспільства – в розвитку особистісного й творчого потенціалу дітей та молоді.

Задоволення цих потреб – цільовий орієнтир маркетингу, критерій його ефективності. Маркетингова діяльність передбачає використання всього арсеналу сучасних досліджень, збір й опрацювання масиву різноманітної інформації.

Розвиток ПНЗ може бути ефективним тільки після глибокого вивчення освітніх потреб споживачів. На наступному етапі можлива розробка програми розвитку з прогнозуванням відповідних результатів позашкільної освіти, основним інструментом якої стане моніторинг якості освіти.

Оскільки ПНЗ є частиною сформованого в районі освітнього простору, тому одним із ключових понять маркетингу є поняття маркетингового середовища.

Дослідження маркетингового середовища включає аналіз зовнішнього середовища, а також